

BESLUT

2018-02-20

Dnr: 17/01169

SAKEN

Rapport, SVT1, 2017-04-23, kl. 19.30 och *Korrespondenterna*, SVT2, 2017-04-25, inslag och program om luftföroreningar; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslaget och programmet frias. Granskningsnämnden anser att de inte strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

ANMÄLAN

Anmälaren anser sammanfattningsvis att inslaget och programmet var onyanserade och missvisande och att de inte speglade den komplexitet som finns inom området luftföroreningar. Enbart diesel pekades ut som orsak till luftföroreningar trots att luftföroreningsproblematiken handlar om flera olika föroreningar. Halterna av mindre partiklar i en stad påverkas av ett flertal olika källor. All förbränning leder till avgasrelaterade partiklar. Vidare anför anmälaren bland annat följande.

- När det gäller trafikens påverkan på människors hälsa pågår omfattande forskning för att förstå orsakssamband. Ett vetenskapligt förhållningssätt innebär att en samlad bedömning görs utifrån ett flertal liknande väl genomförda studier. I programmet refererades enbart en och den kommenterades endast av ansvarig forskare och inte av oberoende part vilket innebär en brist i saklighet. Utan att ha läst studien är det inte möjligt att göra en bedömning av relevansen av de resultat som presenterades och om de faktiskt går att koppla till just dieselavgaser.
- I programmet sades att det är ett världsproblem samt att beräkningar visar att mer än 3,5 miljoner människor dör av luftföroreningar, vilket är långt fler än andra sjukdomar. Siffran som angavs avser effekter av luftföroreningar generellt, inte effekten av dieselavgaser som är det som programmet i huvudsak verkade handla om.
- Det nämndes fusk som uppmärksammats när det gäller mätning av

avgaser från ett visst bilmärke. Det beskrevs att det finns skillnader i uppmätta halter beroende på om mätningar sker i en testcykel eller i verklig körning. Den beskrivning som gavs i inslaget var att det inte skulle vara något som myndigheter känner till och gör något åt, vilket inte är korrekt.

- I avslutningen av programmet gjordes utsagor om hur halterna i dag är jämfört med tidigare. I Sverige är det rent generellt så att halterna minskat kraftigt sedan 1990-talet så att prata om ett världsproblem när det gäller luftföroreningar är en sanning med modifikation.
- Det saknades en beskrivning av det arbete som pågår både internationellt och nationellt för att minska halterna och som har en lång historia.

AKTUELL BESTÄMMELSE

Sveriges Television ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Kraven på opartiskhet och saklighet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Med hänsyn till den vidsträckta yttrandefriheten kan kraven ställas lägre i fråga om intervjuade, debattdeltagare och andra så kallade tillfälliga medverkande.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att programmet *Korrespondenterna* handlade om luftföroreningar och att fokus låg på partiklar från dieslbilar. Att andra orsaker till föroreningar inte framgick tydligare i programmet medför inte att inslaget strider mot kraven på opartiskhet och saklighet. Vad anmälaren i övrigt anfört medför inte heller att programmet och inslaget i *Rapport* står i strid med dessa krav.

Detta beslut har fattats av granskningsnämndens andre vice ordförande Dag

Mattson efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattson

Johannes Wik

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.